

AGENDA

do 1 oktober 2020 • 19.30 uur
vr 2 oktober 2020 • 19.30 uur
zo 4 oktober 2020 • 13.30 uur

dirigent **Lahav Shani**
piano **Daniil Trifonov**
Brahms Tragische ouverture
Brahms Eerste pianoconcert

do 1 oktober 2020 • 21.30 uur
vr 2 oktober 2020 • 21.30 uur
zo 4 oktober 2020 • 15.30 uur

dirigent **Lahav Shani**
Beethoven Ouverture Coriolan
Brahms Eerste symfonie

do 8 oktober 2020 • 19.30 uur
vr 9 oktober 2020 • 19.30 uur
zo 11 oktober 2020 • 15.00 uur

dirigent **Lahav Shani**
Mozart Ouverture Die Entführung
aus dem Serail
Lindberg Absence
(wereldpremière)
Mozart Symfonie nr. 41 'Jupiter'

do 8 oktober 2020 • 21.30 uur
vr 9 oktober 2020 • 21.30 uur

dirigent en piano **Lahav Shani**
viool **Renaud Capuçon**
cello **Kian Soltani**
Lindberg Absence
(wereldpremière)
Beethoven Tripelconcert

do 15 oktober 2020 • 19.30 en 21.30 uur

dirigent **Duncan Ward**
Maier Sound Garden
(wereldpremière)
Mazzoli Sinfonia for Orbiting Spheres
(Nederlandse première)
Beethoven Vierde symfonie

do 22 oktober 2020
19.30 en 21.30 uur
vr 23 oktober 2020
19.30 en 21.30 uur

dirigent **Gianandrea Noseda**
viool **Lisa Batiashvili**
Prokofjev Eerste vioolconcert
Schumann Vierde symfonie

ORKESTLEDEN

chef-dirigent
Lahav Shani

Eredirigent
Valery Gergiev
Yannick Nézet-Séguin

Eerste viool
Igor Gruppman,
concertmeester
Marieke Blankestijn,
concertmeester
Quirine Scheffers
Hed Yaron Meyerson
Saskia Otto
Arno Bons
Mireille van der Wart
Shelly Greenberg
Cor van der Linden
Rachel Browne
Maria Dingjan
Marie-José Schrijner
Noëmi Bodden
Petra Visser
Sophia Torrenga
Hadewijch Hofland
Annerien Stuker
Alexandra van Beveren
Koen Stapert

Tweede viool
Charlotte Potgieter
Cecilia Ziano

Frank de Groot
Laurens van Vliet
Tomoko Hara
Elina Staphorsius
Jun Yi Dou
Bob Bruyn
Letizia Sciarone
Eefje Habraken
Maija Reinikainen
Sumire Hara
Wim Ruitenbeek
Babette van den Berg
Melanie Broers

Altviool
Anne Huser
Roman Spitzer
Maartje van Rheeden
Galahad Samson

Kerstin Bonk
Lex Prummel
Janine Baller
Francis Saunders
Veronika Lénártová
Pierre-Marc Vernaoudon
Rosalinde Kluck
León van den Berg

Cello
Joanna Pachucka
Daniel Petrovitsch
Mario Rio
Gé van Leeuwen
Elco Beinema
Carla Schrijner
Pepijn Meeuws
Yi-Ting Fang

Contrabas
Matthew Midgley
Ying Lai Green
Jonathan Focquaert
Robert Fransenberg
Peter Luit
Harke Wiersma
Arjen Leendertz
Ricardo Neto

Fluit
Juliette Hurel
Joséphine Olech
Désirée Woudenberg

Fluit/piccolo
Justine Caillé

Hobo
Remco de Vries
Karel Schoofs
Hans Cartigny
Anja van der Maten

Hobo/Engelse hoorn
Ron Tjhuis

Klarinet
Julien Hervé
Bruno Bonansea
Jan Jansen

**Klarinet/
basklarinet**
Romke-Jan Wijmenga

Fagot
Pieter Nuytten
David Spranger
Marianne Prommel

Fagot/contrafagot
Hans Wisse

Hoorn
David Fernández
Alonso
Cristiana Neves
Wendy Leliveld
Richard Speetjens
Laurens Otto
Pierre Buizer

Trompet
Giuliano Sommerhalder
Alex Elia
Arto Hoornweg
Simon Wierenga
Jos Verspagen

Trombone
Pierre Volders
Alexander Verbeek
Remko de Jager

**Bastrombone/
contrabastrombone**
Ben van Dijk

Tuba
Hendrik-Jan Renes

Pauken/slagwerk
Randy Max
Danny van de Wal
Ronald Ent
Martijn Boom
Adriaan Feyaerts

Harp
Charlotte Sprenkels

Concerttoelichting

**VALERY GERGIEV:
SCHOTSE SYMFONIE**

DI 15 SEP 2020 • 19.30 UUR EN 21.30 UUR

**ROTTERDAMS
PHILHARMONISCH
ORKEST**

Verklankte stenen

Waar vervallen structuren, ongeordende brokken steen en een onverwachte lichtinval al niet toe kunnen leiden. Voor Beethoven was het verklanken van de Atheense ruïne niet meer dan een eervolle opdracht, voor Mendelssohn bleek de vervallen kerk in Edinburgh een regelrechte bron van inspiratie.

Menselijke deugden

Augustus 1811. De dokter had hem net Italië aangeraden voor een paar maanden noodzakelijke rust, toen Ludwig van Beethoven het aanbod kreeg de muziek te schrijven voor de opening van het nieuwe keizerlijk theater in Pest. Deadline half september, maar een opdracht waar je toch geen 'nee' tegen zegt. Maanden rust houden in Italië werd het dan ook niet, wel drie weken kuren in het dichterbij gelegen Boheemse Teplice waar hij al snel weer aan het werk ging. Beethoven componeerde in die drie weken zijn muziek bij *Die Ruinen van Athen*, een eenaakter over een mythologisch ingekleurde, patriotische episode uit de Hongaarse geschiedenis van de Duitse schrijver August von Kotzebue. Een auteur waarmee de componist zich amper kon verenigen vanwege diens reactionaire politieke opvattingen. Het resultaat was een echt gelegenheidswerk waarvan alleen de ouverture en de Turkse mars nog met enige regelmaat op de lessenaars verschijnen.

Die Ruinen van Athen vertelt het verhaal van Minerva, die na tweeduizend jaar slapen ontwaakt om te ontdekken dat het Parthenon is vernietigd en Athene bezet door

de Turken. De Griekse beschaving is verdwenen, maar de menselijke deugden zijn in Pest bewaard gebleven, met dank aan de verlichte keizer Franz. In de korte ouverture gaat een weemoedige herinnering aan Athenes

Ook de Schotse doedelzakspelers worden beschreven, 'met hun lange rode baarden, bontgekleurde mantels en blote knieën'

gloriedagen vooraf aan het springerig dansante eerste thema dat een fraaie hoofdrol biedt aan de hobo.

Mistige landschappen

Nog geen twintig jaar later raakte ook Felix Mendelssohn geïnspireerd door een ruïne. De componist, net twintig jaar, had al een indrukwekkende lijst orkestwerken, kamermuziek, koorcomposities en Singspiele op zijn naam, toen hij werd uitgenodigd om in Londen zijn werk te komen uitvoeren. Vanuit de Britse hoofdstad maakte hij een reis naar Schotland die hem diep zou raken. In een brief aan

zijn ouders vertelt hij over de 'nevelige landschappen' en 'de woeste zee met de rotsachtige eilandjes'. Ook de Schotse doedelzakspelers worden beschreven, 'met hun lange rode baarden, bontgekleurde mantels en blote knieën'. Veel indruk maakte de ruïne van Holyrood Abbey in Edinburgh: 'Alles is er kapot en half vergaan,' schrijft de jonge componist. 'Vanuit de heldere hemel vallen lichtstralen naar binnen. Ik geloof dat ik nu het begin van mijn Schotse symfonie heb gevonden.' De brief sluit af met een schets van zestien openingsmaten.

Toch duurde het nog dertien jaar, voordat uit die beginmaten een volwassen symfonie zou groeien. Pas in 1842 was de *Derde symfonie*, bijgenaamd 'de Schotse', klaar om te worden uitgevoerd in Leipzig, waar Mendelssohn toen dirigent was van het Gewandhausorkest. De *Schotse symfonie* is geen beschrijvende programmamuziek. Toch heeft Mendelssohn muziek willen componeren die met Schotland te maken had. Toen hij in 1830 in Rome verder aan deze symfonie wilde werken merkte hij dat het hem niet lukte, omdat hij in de heldere lucht en de warme zuidelijke zon het mistige beeld van Schotland niet voor de geest kon

krijgen.

Mendelssohns *Schotse symfonie* is een aaneenschakeling van liedachtige melodieën en natuurbeschrijvingen (vooral in het eerste deel kan het behoorlijk stormen). Er klinken hymnes uit zijn eerder geschreven oratorium *Paulus*, volksliedachtige melodieën en (ook in het eerste deel) *Des Baches Wiegenlied* van Schubert. Het slot van de symfonie, zo verordondeerde Mendelssohn, moet zelfs klinken als een mannenkoor. Met hier en daar wat Schotse ritmes, Schotse melodieën en doedelzakverwijzingen klinkt de symfonie toch niet erg Schots. Dat blijkt wel uit de volgende anekdote over tijd- en vakgenoot Robert Schumann, die in zijn *Neue Zeitschrift für Musik* Mendelssohn regelmatig de hemel in prees. Toen Schumann de symfonie voor het eerst hoorde was hij in de veronderstelling dat het orkest Mendelssohns *Vierde*, Italiaanse, *symfonie* op de lessenaars had staan. Na afloop vertelde hij zijn collega enthousiast dat hij de mooiste Italiaanse landschappen aan zich voorbij had zien trekken.

Joke Dame (Beethoven) en **Agnes van der Horst** (Mendelssohn)

Holyrood Abbey zoals Mendelssohn haar zag. Schilderij van Louis Daguerre, circa 1824.

Valery Gergiev Dirigent

Geboren: Moskou, Rusland

Huidige positie: Artistiek en algemeen directeur Mariinsky Theater Sint-Petersburg; chef-dirigent Münchner Philharmoniker; eredirigent Rotterdams Philharmonisch (tot 2008 chef-dirigent)

Studie: orkestdirectie Rimski-Korsakov Conservatorium Leningrad bij Ilja Moesin

Prijzen: Herbert von Karajan Concours in Berlijn; People's Artist of Russia (1996); State Prize of Russia (1994 en 1999); Conductor of the Year 1994; UNESCO Artist of the World (2003); Polar Music Prize Swedish Royal Academy of Music (2005); Glashütte Original MusikFestspielPreis (2009)

Doorbraak: 1988, benoeming tot chef-dirigent Mariinsky Theater

Daarna: chef-dirigent London Symphony Orchestra, nauwe samenwerking met Wiener Philharmoniker, New York Philharmonic Orchestra, Los Angeles Symphony Orchestra, orkest van Teatro alla Scala; vaste gastdirigent Metropolitan Opera New York

Festivals: Gergiev Festival Rotterdam, Gergiev Festival Mikkeli (Finland), Red Sea Classical Music Festival (Eilat), Moscow Easter Festival

Debuut Rotterdam: 1988

PROGRAMMA

dirigent **Valery Gergiev**

Ludwig van Beethoven 1770-1827
Ouverture Die Ruinen von Athen, op. 113 [1811]

• Andante con moto – Allegro, ma non troppo

Felix Mendelssohn Bartholdy
1809-1847
Symfonie nr. 3 in a, op. 56
'Schotse' [1829]

• Andante con moto – Allegro un poco agitato
• Vivace non troppo
• Adagio
• Allegro vivacissimo – Allegro maestoso assai

Duur concert circa één uur

Vorige uitvoering door ons orkest:
Beethoven Ouverture Die Ruinen van Athen: eerste uitvoering
Mendelssohn Derde symfonie 'Schotse': jan 2017, dirigent Arie van Beek